

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 49/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 508/2015 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 508/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej je stranou sporu o zaplatenie sumy 19 716,50 eur s príslušenstvom, ktoré sa začalo na okresnom súde 18. decembra 2015. Opíšuť chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľka uviedla, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 26 Cb 508/2015-243 z 13. novembra 2018, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Krajský súd v Bratislave rozhodol o podanom odvolaní sťažovateľky rozsudkom č. k. 4 Cob 51/2019-380 z 22. októbra 2020, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobu zamietol a sťažovateľke priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania v rozsahu 100 % (vec bola v merite právoplatne skončená 23. novembra 2020, pozn.).

3. Sťažovateľka tvrdí, že písomným podaním z 26. novembra 2020 vyčíslila konajúcemu súdu výšku trov konania, avšak od daného momentu okresný súd vo veci nekonal. Informáciou získanou z obsahu elektronického spisu následne zistila, že žalobca požiadal o oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za ním podané dovolanie, o ktorom okresný súd rozhodol 3. augusta 2021, avšak podľa jej názoru rozhodovanie o žiadosti žalobcu nemá žiadny vplyv na rozhodovanie o výške nároku sťažovateľa na náhradu trov konania. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu podala sťažovateľka jeho predsedovi 2. augusta 2021 sťažnosť na prietahy v konaní, ktorý túto v písomnom upovedomení o jej vybavení č. k. 1Spr/92/2021 zo 17. augusta 2021 považoval za nedôvodnú. Jeho nosným argumentom bola skutočnosť, že žalobca podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie spolu s návrhom na priznanie odkladu právoplatnosti rozhodnutia, o ktorom bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky(ďalej len „najvyšší súd“). Z dôvodu nespokojnosti so spôsobom vybavenia sťažnosti požiadala sťažovateľka 26. augusta 2021 o prešetrenie vybavenia sťažnosti, ktoré vybavil predseda krajského súdu tak, že sa s odpoveďou predsedu okresného súdu stotožnil a považoval podanú sťažnosť na prietahy za správne vyhodnotenú ako nedôvodnú.

4. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že boli porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 508/2015 konať bez zbytočných prietahov a zakázal mu pokračovať v porušovaní sťažovateľkou namietaných práv. Súčasne sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. V podstatnej časti svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľka namieta nečinnosť okresného súdu v čase, keď sa súdny spis (po právoplatnom meritórnem rozhodnutí a jeho vrátení súdom druhej inštancie pozn.) nachádzal plne v jeho dispozícii, a teda neexistovala žiadna právna prekážka, aby postupoval podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku a rozhodol o výške náhrady trov konania. Podľa sťažovateľky je iracionálnym argumentom, že v otázke výšky náhrady trov konania nebolo rozhodnuté, lebo žalobca podal proti odvolaciemu rozhodnutiu dovolanie. Od momentu rozhodnutia krajského súdu (22. októbra 2020, pozn.) či od podania dovolania žalobcom (22. decembra 2020, pozn.) do dňa vybavenia sťažnosti na prietahy v konaní (17. augusta 2021, pozn.) uplynula doba takmer takmer 8 mesiacov, počas ktorej bol okresný súd v danej veci nečinný. Sťažovateľka tvrdí, že uvedený postup okresného súdu spočívajúci v jeho nečinnosti a nevydaní rozhodnutia o výške trov konania priamo zasahuje do jej ústavou garantovaného práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Keďže podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je námietka porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny) postupom súdu, ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny niet žiadnych rozdielov, a preto je ich možné posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne, rovnako ako právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru, v obsahu ktorého tiež nemožno vidieť zásadnú odlišnosť, vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08].

7. Vo vzťahu k sťažovateľkou formulovanej námietke o absencii rozhodnutia okresného súdu o výške náhrady trov konania sa ústavný súd zameril na posúdenie ústavnej udržateľnosti postupu okresného súdu v období od právoplatnosti rozhodnuta vo veci samej (23. novembra 2020) do podania ústavnej sťažnosti (10. novembra 2021). Aktuálnu ústavnú sťažnosť sťažovateľka podala približne jedenásť mesiacov po právoplatnom meritótnom skončení veci.

8. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti z obsahu súdneho spisu zistil, že okresný súd o výške náhrady trov konania rozhodol uznesením č. k. 26 Cb 508/2015-667 zo 16. novembra 2021 (sťažovateľke doručené v ten istý deň, pozn.), teda šesť dní po doručení ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, a hoci toto dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, okresný súd tým uskutočnil potrebné kroky smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že od 18. januára 2022 sa súdny spis nachádza na najvyššom súde, ktorý bude rozhodovať o podanom dovolaní žalobcu.

9. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny i čl. 6 ods. 1 dohovoru) takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, aj vtedy, ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie. K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

10. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd zároveň uvádza, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 550/2020).

11. Ústavný súd s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu vrátane povahy časti veci, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti, jej význam pre sťažovateľku a odstránenie jej právnej neistoty zohľadnil relevantnú judikatúru [napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 221/04, III. ÚS 171/2020, rozsudok ESLP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016 (sťažnosť č. 65302/11)], posúdil intenzitu zásahu okresného súdu do základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov v rámci danom aktuálnou procesnou fázou konania a dospel k záveru, že hoci treba okresnému súdu vytknúť, že o výške náhrady trov konania rozhodoval zdĺhavo, čo rozhodne nie je v súlade s účelom § 262 Civilného sporového poriadku, v celkovom kontexte prejednávanej veci v danom štádiu napadnutého konania sťažovateľkou tvrdenú právnu neistotu v relevantnej ústavnoprávnej intenzite nevzhliadol.

12. V nadväznosti na uvedené, keď judikatúra ústavného súdu pripúšťa, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, IV. ÚS 513/2020), z pohľadu aktuálnej fázy napadnutého konania sa tvrdená nečinnosť nečinnosť okresného súdu môže posudzovať aj inak ako v základnom, meritórne neukončenom konaní než

v konaní po právoplatnom rozhodnutí o veci samej (v danom prípade o výške náhrady trov konania). V neposlednom rade je potrebné vziať do úvahy aj to, že ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 10. novembra 2021, pričom s minimálnym časovým odstupom bolo v otázke výšky náhrady trov konania rozhodnuté.

13. Pokiaľ ide o tú časť ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie „*práva na spravodlivý proces*“ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému porušeniu malo dôjsť v dôsledku nečinnosti okresného súdu v konaní v časti rozhodovania o výške náhrady trov konania, ústavný súd dospel k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti, pretože ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je na vec sťažovateľky aplikovateľné *ratione materiae*. Sťažovateľkou namietaná nečinnosť okresného súdu nedosahuje takú intenzitu, ktorá by zakladala možnosť, aby ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie dospel k záveru, že doba konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 Cb 508/2015 vo fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania (necelý rok) zasiahla samotnú podstatu a účel práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou namietaných práv. Na základe uvedeného sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

15. Pretože ústavný súd ústavnú sťažnosť v celom rozsahu odmietol, bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti.

16. V závere ako *obiter dictum* ústavný súd dáva do pozornosti, že rozhodovanie o výške náhrady trov konania sa prenieslo do časti konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej práve z dôvodu rýchlejšieho rozhodovania zo strany vyššieho súdneho úradníka, a preto je povinnosťou najmä vedenia súdu prijať také opatrenia, aby k nijakým priesťahom v tejto časti konania nedochádzalo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 26. januára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu